

FIȘA DISCIPLINEI

Filosofie maghiară

Anul universitar: III.

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	de Filosofie în limba maghiară
1.4. Domeniul de studii	Filosofie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Filosofie
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Filosofie maghiară				Codul disciplinei		HLM 2602			
2.2. Titularul activităților de curs			Kerekes Erzsébet								
2.3. Titularul activităților de seminar			Kerekes Erzsébet								
2.4. Anul de studiu		4	2.5. Semestrul		5	2.6. Tipul de evaluare		E	2.7. Regimul disciplinei		DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					14
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					28
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutoriat (consiliere profesională)					8
Examinări					6
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				70	
3.8. Total ore pe semestru				56 fiz./126 conv.	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Prezența obligatorie a studentului la 70% din cursuri, adică la 9 din 14 cursuri.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Prezența obligatorie a studentului la toate seminariile. Seminariile pierdute pot fi recuperate.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	C1 Identificarea și aplicarea adecvată a fundamentelor teoretice și istorice ale filosofiei: presupoziii, principii, valori, etici, modalități de gândire și practici. C2 Ordonarea și formularea de idei, teme și probleme filosofice generale și de ramură. C3 Identificarea prin gândire critică (analiză și evaluare logice) a punctelor tari și slabe ale unor soluții, concluzii sau abordări alternative de probleme. C4 Evidențierea cauzelor, principiilor și semnificațiilor acțiunilor, experienței și existenței umane. C5 Producerea/proiectarea și comunicarea de idei/cunoștințe filosofice. C6 Mediarea interumană și interculturală prin identificarea, analiza și soluționarea unor probleme interumane și interculturale •
Competențe transversale	CT1 Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cât și practică a unor situații problemă cu grad mediu de dificultate în vederea soluționării lor eficiente. CT3 Autoevaluarea nevoii de formare profesională în scopul dezvoltării autonomiei personale, al inserției și adaptabilității la cerințele pieței muncii.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Identificarea și aplicarea adecvată a fundamentelor teoretice și istorice ale filosofiei maghiare: principii, valori, etici, modalități de gândire și practici
7.2 Obiectivele specifice	• Identificarea și definirea conceptelor și teoriilor fundamentale ale filosofiei maghiare, pe parcursul lecturii unor texte filosofice date • Examinarea analitică și sintetică a unor texte/teorii filosofice, pe baza terminologiei specifice

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Discutarea tematicii și bibliografiei cursului. Nivele și forme de cercetare a istoriei filosofiei maghiare	Curs interactiv: prelegere și prezentare multimedia, discuții bazate pe exemple, problematizare, interpretare de text	Se va acorda atenție problemelor ridicate de către studenți, explicațiilor și exemplificării la toate orele.
2. Enciclopedism și cartezianism în secolul al XVII-lea. Apáczai Csere János	Curs interactiv: prelegere și prezentare multimedia, discuții bazate pe exemple, problematizare, interpretare de text	
3. Formarea și dezvoltarea terminologiei filosofice maghiare (sec. XVII-XX): Sartori Bernárd, Benyák Bernát, Dezbateră despre Kant și Hegel (Márton István, Szontágh Gusztáv), Dicționarul filosofic, Academia și periodice: Magyar Filozófiai Szemle	Curs interactiv: prelegere și prezentare multimedia, discuții bazate pe exemple, problematizare, interpretare de text	
4. Iluminismul din Transilvania: Köteles Sámuel, Nagyajtai Körmöczy János, Sipos Pál	Curs interactiv: prelegere și prezentare multimedia, discuții bazate pe exemple, problematizare, interpretare de text	
5. Filozofia politică în epoca reformelor. Eötvös József	Curs interactiv: prelegere și prezentare multimedia, discuții	

	bazate pe exemple, problematizare, interpretare de text	
6. Böhm Károly și Alexander Bernat. Sistemul neokantian a lui Böhm Károly la cumpăna dintre secolele XIX-XX.	Curs interactiv: prelegere și prezentare multimedia, discuții bazate pe exemple, problematizare, interpretare de text	
7. Curente de la începutul secolului al XX-lea (și reprezentanții lor) în filosofia maghiară: materialism, pozitivism, neo-kantianism, istorie intelectuală și vitalism, neoscolasticism, gânditori protestanți, fenomenologie, existențialism și alte tendințe. Școala filozofică a lui Böhm în perioada interbelică: György Bartók Málnási, Béla Tankó, Sándor Kibédi Varga, László Ravasz, Sándor Tavaszy. Balázs Ferenc pionier al andragogiei	Curs interactiv: prelegere și prezentare multimedia, discuții bazate pe exemple, problematizare, interpretare de text	
8. Sisteme, experimente sistemice și rezumate la începutul secolului al XX-lea: Károly Böhm, Ákos Pauler, Béla Brandestein, Frigyes Medveczky, Menyhárt Palágyi, Ede Pályi, Béla Zalai, József Halasy-Nagy. Discipline: epistemologie și logică, psihologie experimentală, direcții psihanalitice și conexe, filosofia istoriei, filosofie socială, filosofia dreptului, etică, estetică, istoria filosofiei.	Curs interactiv: prelegere și prezentare multimedia, discuții bazate pe exemple, problematizare, interpretare de text	
9. Eseul filozofic și creația estetică în opera de tinerețe a lui György Lukács. Școala Lukács/din Budapesta: Lukács-iskola (Fehér Ferenc, Heller Ágnes, Márkus György, Vajda Mihály).	Curs interactiv: prelegere și prezentare multimedia, discuții bazate pe exemple, problematizare, interpretare de text	
10. Caracterologie națională: Karácsony Sándor, Prohászka Lajos.	Curs interactiv: prelegere și prezentare multimedia, discuții bazate pe exemple, problematizare, interpretare de text	
11. Deconstrucție: Bibó István. Filosofia dreptului și filosofia politică la Bibó István	Curs interactiv: prelegere și prezentare multimedia, discuții bazate pe exemple, problematizare, interpretare de text	
12. Hamvas Béla și Școala traditionalista. Kerényi Károly.	Curs interactiv: prelegere și prezentare multimedia, discuții bazate pe exemple, problematizare, interpretare de text	
13. Eseul filozofic la Bretter György, Egyed Péter și Tamás Gáspár Miklós.	Curs interactiv: prelegere și prezentare multimedia, discuții bazate pe exemple, problematizare, interpretare de text	
14. Critica ideologiei și sociologia culturii la Mannheim Károly. Opera filosofică a lui Tengelyi László și Fehér M. István.	Curs interactiv: prelegere și prezentare multimedia, discuții bazate pe exemple, problematizare, interpretare de text	
Bibliografie		

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Atribuirea sarcinilor de seminar, discutarea cerințelor metodologice.	discuții	
2. Specificitățile unor culturi filozofice. Vajda Mihály: <i>Mi a helyzet a magyar filozófiával?</i> [Care este situația cu filozofia maghiară?] In: Veres-Mezsei (szerk.): <i>Gondolatok gondolatokról. Előadások a magyarországi filozófia történetéből</i> [Gânduri despre gânduri. Prelegeri despre istoria filozofiei din Ungaria], Felsőmagyarország Kiadó, Miskolc, 1994, pp. 35.-47., Fehér M. István: <i>A hazai filozófiai munkálkodás ágai és jelentősége</i> [Ramurile și însemnătatea activității filozofice din țara noastră], In: Veres-Mezsei op.cit., pp. 11.-35., Larry Steindler <i>A nemzeti filozófiatörténetírás általános feltételei</i> [Condițiile generale ale istoriografiei naționale a filozofiei], Kellék, http://kellek.adatbank.transindex.ro/?cid=78 , 1997/7., http://kellek.adatbank.transindex.ro/?cid=78	Analiză de text, discuții	
3. Cultura filozofică în „oglinda regească” (specula principum, Fürstenspiegel) medievală. Andreas Pannoniuss. Andreas Pannoniuss: <i>Könyvecske az erényekről</i> Korvin Mátyásnak ajánlva [Cărticică despre virtuți dedicată lui Matei Corvin]. In: <i>A magyar középkor irodalma</i> [Literatura evului mediu maghiară], Ed. Szépirodalmi, Budapest, 1984.	Analiză de text, discuții	
4. Enciclopedism și cartezianism în secolul al XVII-lea. Apáczai Csere János. Apáczai Csere János: <i>Magyar logikácska és egyéb írások</i> [Mica logică maghiară și alte scrieri], Bukarest, Kriterion, 1975., Apáczai Csere János: <i>Magyar Encyclopaedia</i> [Enciclopedia maghiară], Bukarest, Kriterion, 1977.	Analiză de text, discuții	
5. Disciplinele filozofice de specialitate în iluminism. Marosvásárhely, 1817., Köteles Sámuel: <i>A philosophia Encyclopaediája</i> [Enciclopedia filozofiei], Nagyenyed, 1829. Sipos Pál: <i>Lehet é, és mennyire lehet a filozofiát popularizálni? (Se poate populariza filosofia si cat de mult?)</i> 1813. In: <i>Galagonya magyarok. Szemelvények a magyar nyelvű filozófiából</i> Apáczaitól Böhmig. Veszprém, Comitatus, 1992, 129-145	Analiză de text, discuții	
6. Filozofia politică în epoca reformelor. Eötvös József. Eötvös József.: <i>A XIX. század uralkodó eszméinek befolyása az álladalomra</i> 1-3 [Influența ideilor directe ale secolului al XIX-lea asupra statului I. -III.]. In: <i>Báró Eötvös József összes munkái</i> [Opere complete ale baronului Eötvös József], 13-15. Kiadja Ráth M., Pest, 1902. Felsőmagyarország Kiadó, Miskolc, 1994	Analiză de text, discuții	
7. Sistemul neokantian a lui Böhm Károly la cumpăna dintre secolele XIX-XX. <u>Böhm Károly: Az ember és világa. Philosophiai kutatások</u> [Om și lumea sa. Investigații filozofice], 1. rész. <u>Dialektika vagy alapphilosophia</u> [Dialectica sau filozofia fundamentală], 3. rész. <u>Axiologia vagy értéktan</u> [Axiologia sau doctrina valorii]	Analiză de text, discuții	

8. Școala filozofică a lui Böhmer în perioada interbelică I. Bartók György, (Málnási): Akadémiai értekezések [Tratate academice], A „Szellem” filozófiai vizsgálata [Cercetarea filozofică a spiritului], A metafizika célja s útjai [Scopul și căile metafizicii], Mikes International, Haga, 2004.	Analiză de text, discuții	
9. Școala filozofică a lui Böhmer în perioada interbelică II. Varga Béla: <i>Bölcseleti írások</i> [Scrieri filozofice], Kriterion, Bukarest, 1979., Tavaszy Sándor, <i>Válogatott filozófiai írások</i> [Scrieri filozofice alese], A kötetet szerkesztette, az előszót és a jegyzeteket írta Tonk Márton, Pro Philosophia, Kolozsvár–Szeged, 1999., proteo.cj.edu.ro/tavaszy/pdf/Tavaszy_Sandor_-_Valogatott_filozofiai_irasok.pdf	Analiză de text, discuții	
10. Eseul filozofic și creația estetică în opera de tinerețe a lui Georg Lukács. Lukács György: <i>A lélek és a formák. Kísérletek</i> [Sufletul și formele. Eseiuri], Napvilág Kiadó –Lukács Archívum, Budapest, 1997., Lukács György: <i>A heidelbergi művészetfilozófia és esztétika. A regény elmélete</i> [Filozofia artei din Heidelberg. Teoria romanului], Magvető, Budapest, 1975.	Analiză de text, discuții	
11. Filozofia dreptului și filozofia politică la Bibó István. Bibó István: Kényszer, jog, szabadság [Forță, drept, libertate], In: Bibó István: Válogatott tanulmányok I. [Studii alese I.], Ed. Magvető, Budapest, 1990., http://mek.oszk.hu/02000/02043/html/2.html ,	Analiză de text, discuții	
12. Critica ideologiei și sociologia culturii la Mannheim Károly. Mannheim Károly: <i>Ideológia és utópia</i> [Ideologie și utopie], Atlantisz, Budapest, 1996.	Analiză de text, discuții	
13. Eseul filozofic la Bretter György. Bretter György, Itt és mást [Aici și altceva]. Kriterion, București, 1979	Analiză de text, discuții	
14. Tengelyi László: Élettörténet és sorseseemény (Istoria vieții și evenimentul fatidic), Atlantisz, 1998.	Analiză de text, discuții	
Bibliografie Andreas Pannonius: Könyvecske az erényekről Korvin Mátyásnak ajánlva In: A magyar középkor irodalma. Ed. Szépirodalmi, Budapest, 1984 Apáczai Csere János: A tudománynak kezdetéről. In: Galagonya magyarok. Szemelvények a magyar nyelvű filozófiából Apáczaitól Böhmig. Veszprém, Comitatus, 1992, 21-24. Fehér M. István: A hazai filozófiai munkálkodás ágai és jelentősége, In: Veres-Mezsei (szerk.): Gondolatok gondolatokról. Előadások a magyarországi filozófia történetéből, Felsőmagyarország Kiadó, Miskolc, 1994, 11.-35.o Hanák Tibor, Az elfelejtett reneszánsz. A magyar filozófiai gondolkodás századunk első felében, Göncöl, Budapest, 1993. Hajós József, Köteles Sámuel, Irodalmi Könyvkiadó, Bukarest, 1969. Heller Ágnes: Az ismeretlen remekmű, Gond, 1992/1. Mariska Zoltán, A filozófia nevében, Mikes International, Haga, 2003., http://mek.oszk.hu/01300/01351/01351.pdf Mester Béla-Perecz László (szerk.): Közelítések a magyar filozófia történetéhez. Magyarország és a modernitás, Áron Kiadó, Budapest, 2004. Perecz László: Szép rendbe foglalva, Ister Kiadó, Budapest, 2001. Richard Rorty: A filozófiatörténetírás négy fajtája. Ford. Fehér M. István. In: Magyar Filozófiai Szemle 1986/3.-4. Steindler, Larry: A nemzeti filozófiatörténetírás általános feltételei, Kellék, http://kellek.adatbank.transindex.ro/?cid=781997/ 7., http://kellek.adatbank.transindex.ro/?cid=78 Ungvári-Zrínyi Imre, Öntételezés és értéktudat. Böhm Károly filozófiája, Pro-Philosophia, Kolozsvár-Szeged, 2002. Vajda Mihály: Mi a helyzet a magyar filozófiával? In: Veres-Mezsei (szerk.): Gondolatok gondolatokról. Előadások a magyarországi filozófia történetéből, Felsőmagyarország Kiadó, Miskolc, 1994, 35.-47.o.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul există în versiunea pacifică pentru filosofia scrisă în limba națională a diferitelor națiuni în programa de studii a universităților și facultăților de profil din România și în lume:

- Istoria filosofiei românești, Facultatea de Filosofie a Universității din București
- Storia della filosofia italiana (Prof. G. Cacciatore), Dipartimento di Filosofia "A. Aliotta", Università degli Studi di Napoli "FEDERICO II"
- Krzysztof Piotr Skowroński, Contemporary Polish Philosophy (for foreign students), Institute of Philosophy, Uniwersytet Opolski, Poland
- American Philosophy, University of Dallas, Master's Program in American Studies
- American Philosophy (Cynthia Freeland), Philosophy Department, University of Houston

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Studentul trebuie să aibă notă de trecere (5) atât la curs (examen/lucrare) și seminar (analiza a 3 texte) ca să promoveze disciplina. În cadrul evaluării: -tentativa de copiere sau fraudă se notează cu: 1 -necunoașterea subiectelor se notează cu: 4	Examen sau lucrare	Nota finală se compune din două componente: 1. nota de la examen sau lucrare individuală scrisă la sfârșitul semestrului (70%), 2. nota de la seminar (30%)
10.5 Seminar/laborator	- tema identificată corect - abordarea conținutului cu respectarea cadrului conceptual și metodologic	- prezență la orele de seminar - participarea la discuții - prezentarea (analiza) a trei texte din tematica seminariilor	Seminar: 30% din nota finală
10.6 Standard minim de performanță			
• 70% prezență la prelegeri și 100% participare la seminarii • Pregătirea prezentărilor de seminarii (1-3) pe parcursul semestrului. • Pregătirea și prezentarea unei lucrări semestriale sau examinare orală pe baza materialului semestrial • Participarea activă la dezbateri și discuții.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)¹

¹ Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							
								
								

Data completării:
15.09.2025.

Semnătura titularului de curs
Lect. univ. dr. Kerekes Erzsébet

Semnătura titularului de seminar
Kerekes Erzsébet

Data avizării în departament:
29.09.2025

Semnătura directorului de departament

.....